

Interreg

Co-funded by
the European Union

Latvia – Lithuania

ICEREG

LEDUS SASTRĒGUMU PLŪDU RISKA PĀRVALDĪBA LATVIJAS UN LIETUVAS REGIONOS SAISTĪBĀ AR KLIMATA PĀRMAIŅĀM (ICEREG)

PROJEKTA VADĪTĀJS: Tatjana Koļcova

28.05.2024.

PAR PROJEKTU

Ieviešanas periods: 01.02.2024.- 31.01.2026.

Projekta kopējais budžets: 654.082,50€

ERAF daļa: 523.266,00 €

Projekta mērķis:

Uzlabot ledus un vižņu sastrēgumu izraisīto plūdu riska pārvaldību, izstrādājot visaptverošas plūdu riska kartes un ledus plūdu veidošanās konceptuālo modeli, jo īpaši klimata pārmaiņu kontekstā.

PAR PROJEKTU

Projekta partneri un LVĢMC loma:

- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs – vadošais partneris,
- Lietuvas Enerģētikas Institūts,
- Lietuvas Hidrometeoroloģiskais dienests.

Interreg

Co-funded by
the European Union

Latvia – Lithuania

LL- 00136

ICEREG

**Ice-jam flood risk management
in Latvian and Lithuanian regions
with respect to climate change**

ICEREG aims to perform ice-jam flood risk modelling and mapping for the vulnerable territories in Latvia and Lithuania. The model developed will update the existing early warning system with the ice-jam flood information

Main project activities:

- Analysis of ice-jams in pilot areas and conceptual model development
 - Cross-section measurements in pilot rivers
 - Ice-jam flood risk modelling and mapping
- Improvement of the existing early warning system
- Development of the list of ice-jam flood risk mitigation measures

Duration:

01.02.2024 – 31.01.2026

Project budget:

654 082,50 EUR

Co-financed by the European
Regional Development Fund:

523 266,00 EUR

www.latlit.eu

This project is co-funded by the Interreg VI-A Latvia-Lithuania Programme 2021–2027

LATVIAN ENVIRONMENT, GEOLOGY
AND METEOROLOGY CENTRE
Lielgaites iel. 165, Rīga, LV-1019
<http://viduscentrs.lgmc.lv>

LITHUANIAN ENERGY INSTITUTE
Bendragis str. 3, Kaunas, LT-44403
<http://www.lei.lt>

LITHUANIAN HYDROMETEOROLOGICAL
SERVICE UNDER THE MINISTRY OF
ENVIRONMENT
Okeanų str. 8, Vilnius, LT-09300
<http://www.meteo.lt>

PAR PROJEKTU

Klimata pārmaiņu pielāgošanās plāni Latvijai un Lietuvai ietver plūdu riska samazināšanu un pārvaldību.

Ledus sastrēguma parādības nav pietiekami izpētītas attiecībā uz ledus sastrēguma plūdu veidošanos, lai gan tas ir papildu plūdu avots, kas var izraisīt plašu teritoriju applūšanu un lielus postījumus iedzīvotājiem un ekonomikai.

Ledus sastrēgumu parādības ir gandrīz neprognozējams. Tomēr vairāku notikumu, meteoroloģisko un hidroloģisko apstākļu analīze ļaus izstrādāt ledus sastrēguma plūdu veidošanās koncepciju.

PAR PROJEKTU

Motivācija projektam:

Lielle ledus plūdi Daugavā pie Jēkabpils pilsētas 2023. gada ziemā liecina par ledus plūdu riska karšu īpašo nozīmi, sabiedrības informēšanu par potenciālo plūdu risku, kā arī nepieciešamību izstrādāt sarakstu ar īpašajiem pasākumiem šā riska mazināšanai.

Projekta gala nodevumi:

- Ledus plūdu veidošanās konceptuālais modelis;
- Ledus plūdu kartes pilot-teritorijām ar 10%, 1%, 0.5% varbūtībām, kā arī 2050., 2070., 2100. gadam;
- Ledus plūdu agrās brīdināšanas metodika;
- Ledus plūdu riska mazināšanas pasākumu saraksts.

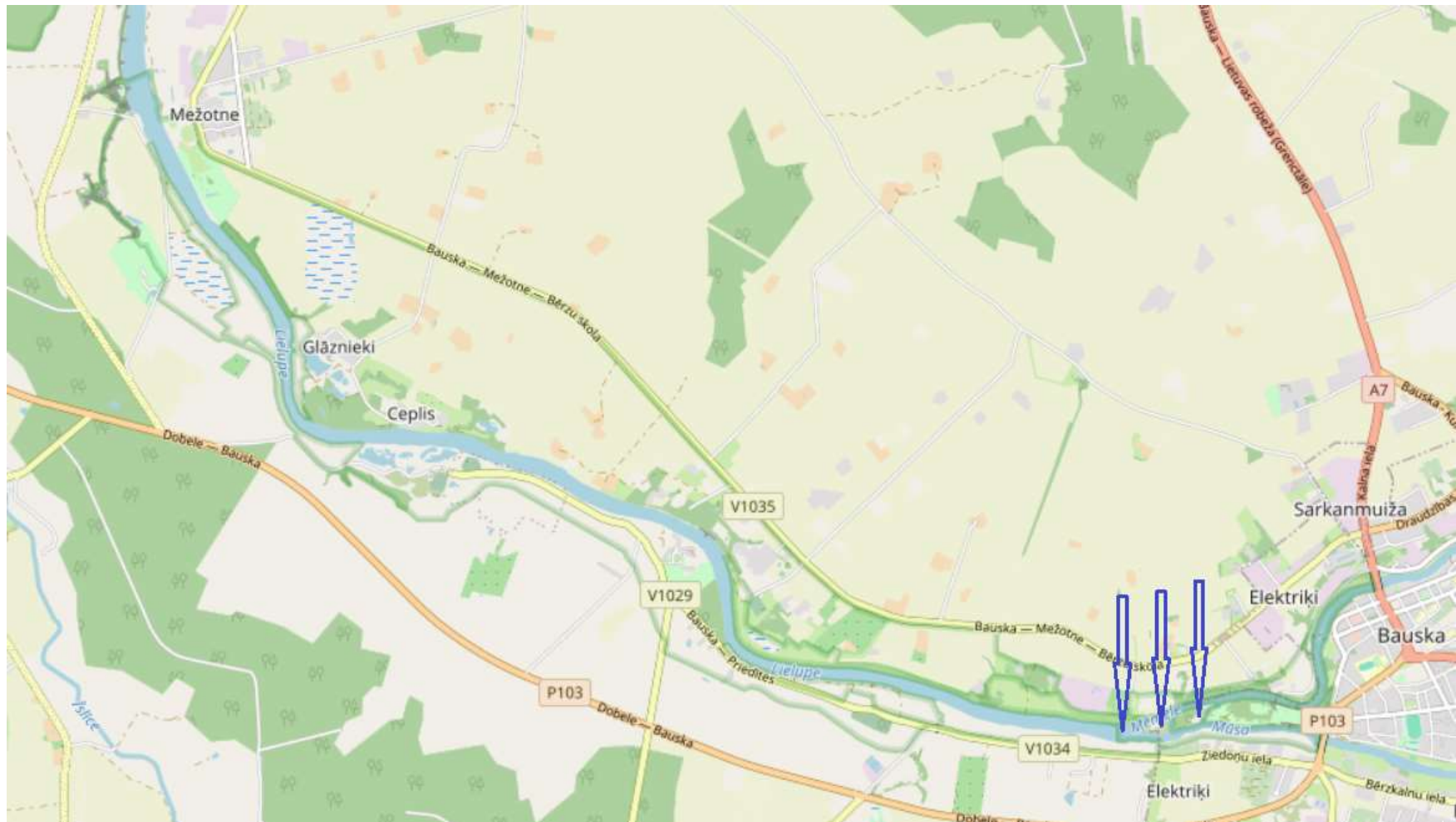
PILOT – TERITORIJAS LATVIJĀ

1. Daugavas posms no Līvāniem līdz Zelķiem, kurā ledus/vižņu sastrēgumi izveidojas gandrīz katru otro-trešo gadu un veicina nozīmīgu plūdu risku.

Upes gultnei ir ļoti sarežģīta morfoloģija (Sakas sala un daudz mazāko saliņu), bet no Aiviekstes grīvas līdz Sakas salai hidroloģiskais režīms ir ietekmēts ar Pļaviņu HES darbību.

PILOT – TERITORIJAS LATVIJĀ

2. Lielupes augštece, kur ledus sastrēgumi veidojas diezgan regulāri.

Parasti pavasarī ledus sastrēgst Mūsas un Mēmeles satekā pie Ķirbaka salas u. c. salām. Pie Mežotnes upe kļūst platāka, un tāpēc straume te zaudē ātrumu. Tas ir iemesls, lai veidotos ledus sastrēgums.

GALVENĀS AKTIVITĀTES

- Ledus/vižņu sastrēgumu hidroloģisko un meteoroloģisko datu bāzes sagatavošana un analīze;
- Ar ledus plūdiem saistīto klimata izmaiņu rādītāju analīze, izmantojot klimata scenārijus SSP1-2.6, SSP2-4.5, SSP3-7.0.;
- Ledus sastrēgumu modelēšana, izmantojot SYKE modeli (FI);
- Ledus plūdu karšu sagatavošana projekta pilot-teritorijām;
- Ledus plūdu agrās brīdināšanas metodikas sagatavošana;
- Ledus plūdu pārvaldības pasākumu saraksta izstrāde.

KOMUNIKĀCIJAS AKTIVITĀTES

- Jaunumi projekta lappusē LVGMC mājaslapā un sociālos tīklos:
<https://videscentrs.lvgmclv/lapas/icereg-ledus-pludu-parvaldiba-latvija-un-lietuva-klimata-parmainu-konteksta>; <https://www.facebook.com/VSIALVGMC>;
https://twitter.com/LVGMC_Meteo
- Informācijas materiāli Lat-Lit Programmas tīmekļa vietnē
<https://latlit.eu/theprojects/icereg/> par projekta jaunumiem;
- 2 preses relīzes par projekta mērķiem un projekta rezultātiem;
- Nacionālais ieinteresēto pušu seminārs Jēkabpilī 2025. gada beigās;
- Projekta noslēguma konference 2026. gada sākumā.

LIFE22 ENV/LV/LIFE IS SALACA/101114155

LVGMC

BIOR

LIFE LIFE IS SALACA

Ūdens Struktūrdirektīvas un Biotopu direktīvas harmonizācija
un integrēta apsaimniekošanas pasākumu īstenošana
saldūdeņu kvalitātes uzlabošanai Salacas daļbaseinā

EMĪLS RUBĪNS
PROJEKTA KOORDINATORS

01/10/23 - 30/09/28

PAR PROJEKTU

Projekta darbības vieta: Latvija, Salacas upes daļbaseins

Projekta ilgums: 01/10/23 - 30/09/28

Budžets: 5 754 798.12 EUR, EK līdzfinansējums 60%

Projekta partneri:

- Latvijas Valsts mežzinātnes institūts «Silava»
- Dabas aizsardzības pārvalde
- Biedrība «MAKŠĶERNIEKU KLUBS «SALACKRASTI»»
- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts «BIOR»
- VSIA «Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs»

Projekta mājaslapa: <https://lifeissalaca.silava.lv/>

PROJEKTA MĒRĶIS UN GALVENĀS AKTIVITĀTES

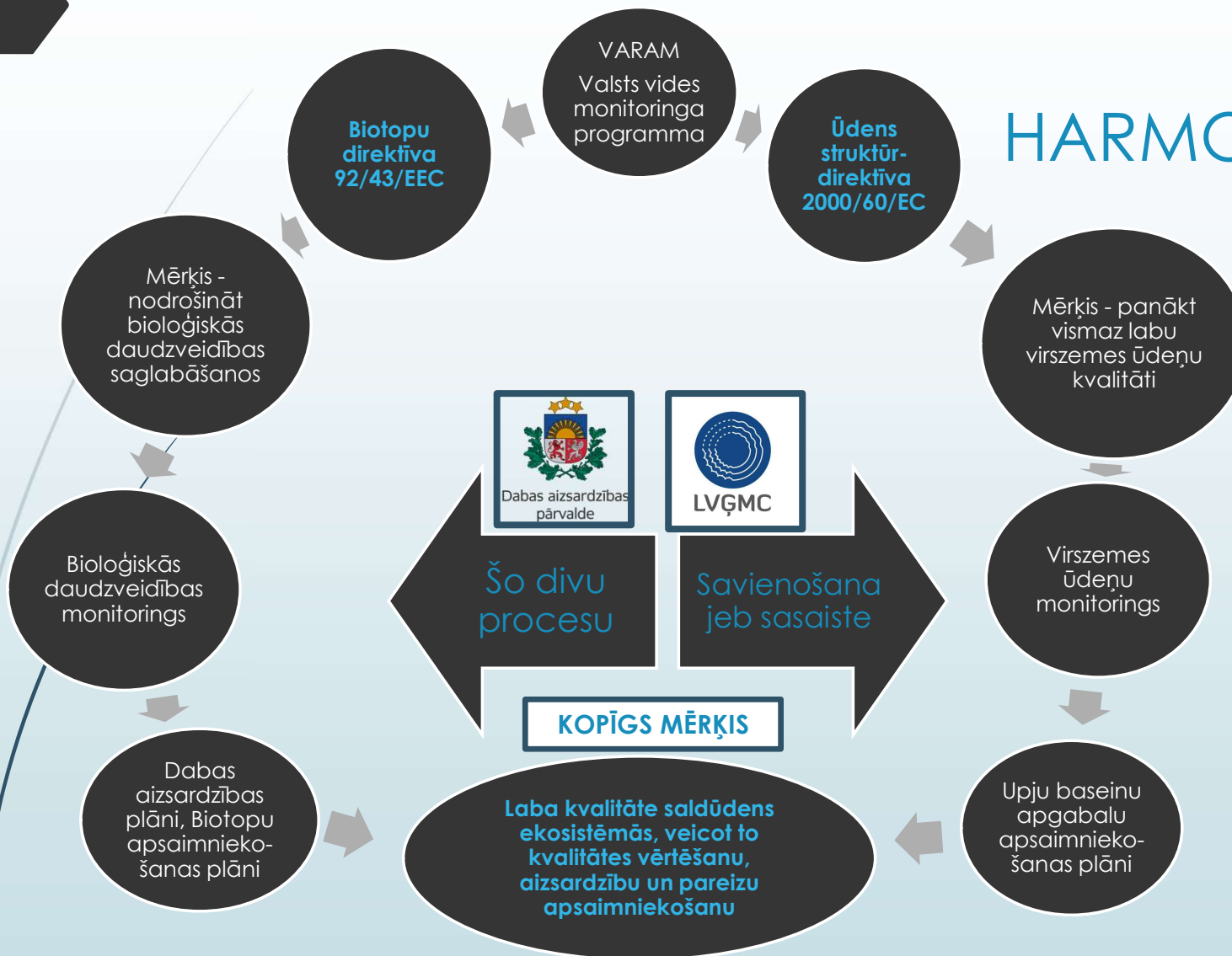

LVGMC UZDEVUMI

- Virszemes ūdeņu monitorings plānoto pasākumu efektivitātes novērtēšanai;
- Salacas baseina ekoloģiskā statusa datubāzes izveide kopā ar DAP un BIOR;
- Hidromorfoloģiskā protokola un novērtēšanas pieejas harmonizācija ar DAP biotopu kvalitātes novērtējumu;
- Salacas baseina ūdensteču hidromorfoloģiskā un ekoloģiskā stāvokļa novērtējums;
- Upju sensoru uzstādīšana;
- Fizikāli-ķīmisko monitoringa paraugu ievākšana, caurplūdumu mērījumu veikšana.
- Salacas izmaiņu kartēšana ar bezpilota lidaparātu.

DIREKTĪVU HARMONIZĀCIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDE

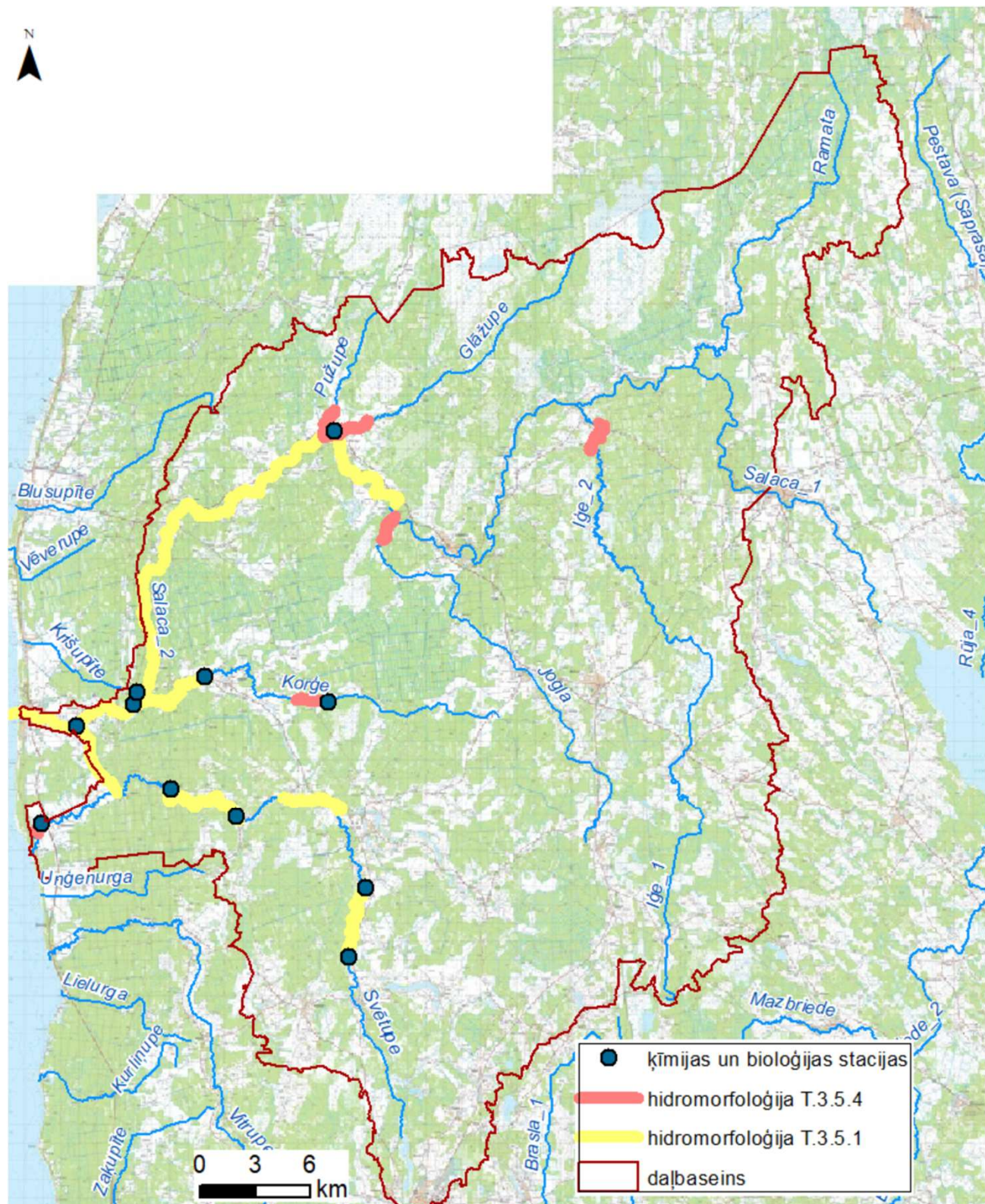
- «Salacas ieleja» - nozīmīga teritorija vairāku ES Biotopu direktīvas biotopu - smilšakmens atsegumu, netraucētu alu, nogāžu mežu, avoksnāju, upju straujteču u.c. aizsardzībai.
- Nav spēkā esoša DA plāna. 4 upes posmi – katram posmam savs DA plāns. Izstrādāts 2005.gadā, pagarināts līdz 31.12.2019.
- «Jaunais ietvars» – vienkāršots, saprotamāks DA plāns.
- Ietverti projekta aktivitāšu rezultāti.
- Aktivitāte piedalās arī LVĢMC un tas sniegs būtisku ieguldījumu 5. cikla UBAP izstrādē.

STRAUJTEČU ATJAUNOŠANA

- Straujteču aizgaušana un sedimentācija ir būtiskākie faktori, kas samazinājuši lašveidīgo zivju populāciju Salacā – samazinās tiem piemērotas nārsta vietas.
- Apsaimniekošanas pasākums – ūdensaugu izplaušana ar sakņu sistēmas irdināšanu/izvākšanu (A3.2)
- Līdz šim veikti atsevišķi maza mēroga Salacas tīrīšanas darbi.
- Plānota straujteču tīrīšana 20 ha platībā (Salacā 16 ha, Korgē un Svētupe – 4 ha)
- Labās prakses vadlīnijas

Monitorings un projekta teritorija

LIFE IS SALACA

PRAKTISKU APSAIMNIEKOŠANAS
PASĀKUMU ĪSTENOŠANA
UN
PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IZSTRĀDE
AR MĒRĶI
UZLABOT SALACAS UPES KVALITĀTI
UN
SAGLABĀT DABAS VĒRTĪBAS
ILGERMIŅĀ.
ZINĀŠANU UN LABĀS PRAKSES
NODOŠANA
SABIEDRĪBAI UN EKSPERTIEM.

INTERREG BALTIJAS JŪRAS REĢIONA PROGRAMMA

**"UZLABOTS RISKĀ NOVĒRTĒJUMS STRATĒGISKAJAI ŪDENS
APSAIMNIEKOŠANAI, LAI SAMAZINĀTU
MIKROPIESĀRŅOTĀJU EMISIJAS BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ" –
C038 APRIORA**

PROJEKTA KOORDINĀTORS: ANETE KUBLIŅA

IEVIEŠANA: 01.11.2023-31.10.2026

PAR PROJEKTU

Ieviešanas periods: 01.11.2023-31.10.2026

Projekta kopējais budžets: 2.4 milj. EUR

Projekta mērķis:

- Lai samazinātu bīstamo vielu nonākšanu vidē, nepieciešams modernizēt notekūdeņu attīrīšanas (NAI) iekārtas. Projektā tiks izveidots ĢIS vidē balstīts rīks, kas, novērtējot riskus vides un cilvēka veselībai, ļautu noteikt prioritārā kārtā modernizējamās NAI. Izstrādātais rīks ļaus pilnveidot uzraudzību, modelēšanu un riska novērtējumu.
- Projektā tiks izstrādāta mācību programma, lai atbildīgās iestādes APRIORA rīku ieviestu ikdienas darbā.

Projekta gala nodevums (pētījums, metodika, sistēma, iekārta u.c.):

vides aizsardzības aģentūras un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas tiek nodrošinātas ar uz ĢIS balstītu farmaceitisko vielu radītā riska novērtēšanas sistēmu - **modeli**

PAR PROJEKTU I

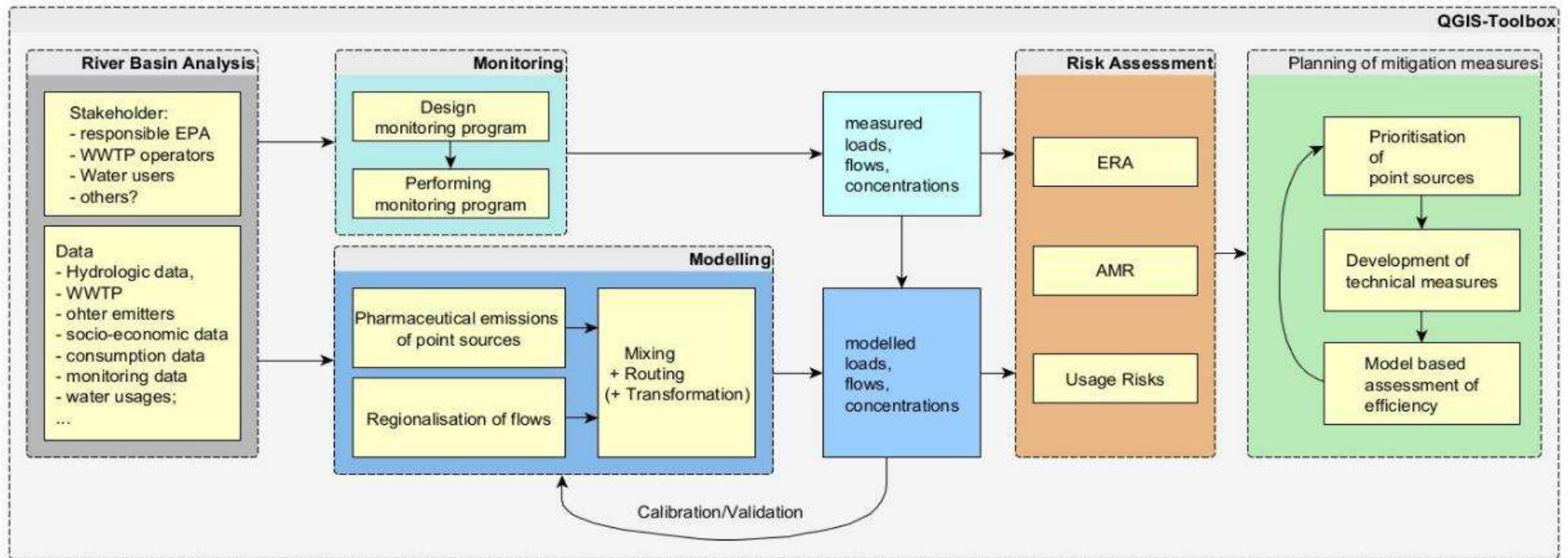

Projekta partneri un LVĢMC loma:

Rostokas Universitāte; Somijas Vides institūts (SYKE), Ekonomiskās attīstības, transporta un vides centrs Dienvidostroboņijā (EPOELY), Somijas Zāļu aģentūra (FIMEA), Vācijas Vides aģentūra, Latvijas Hidroekoloģijas institūts, Gdaņskas Tehnoloģiju universitāte, Kristianstades Universitāte, LVĢMC (visas aktivitātes, vadītājs 2.darba pakai - WP2 Risinājumu pilotēšana un novērtēšana.

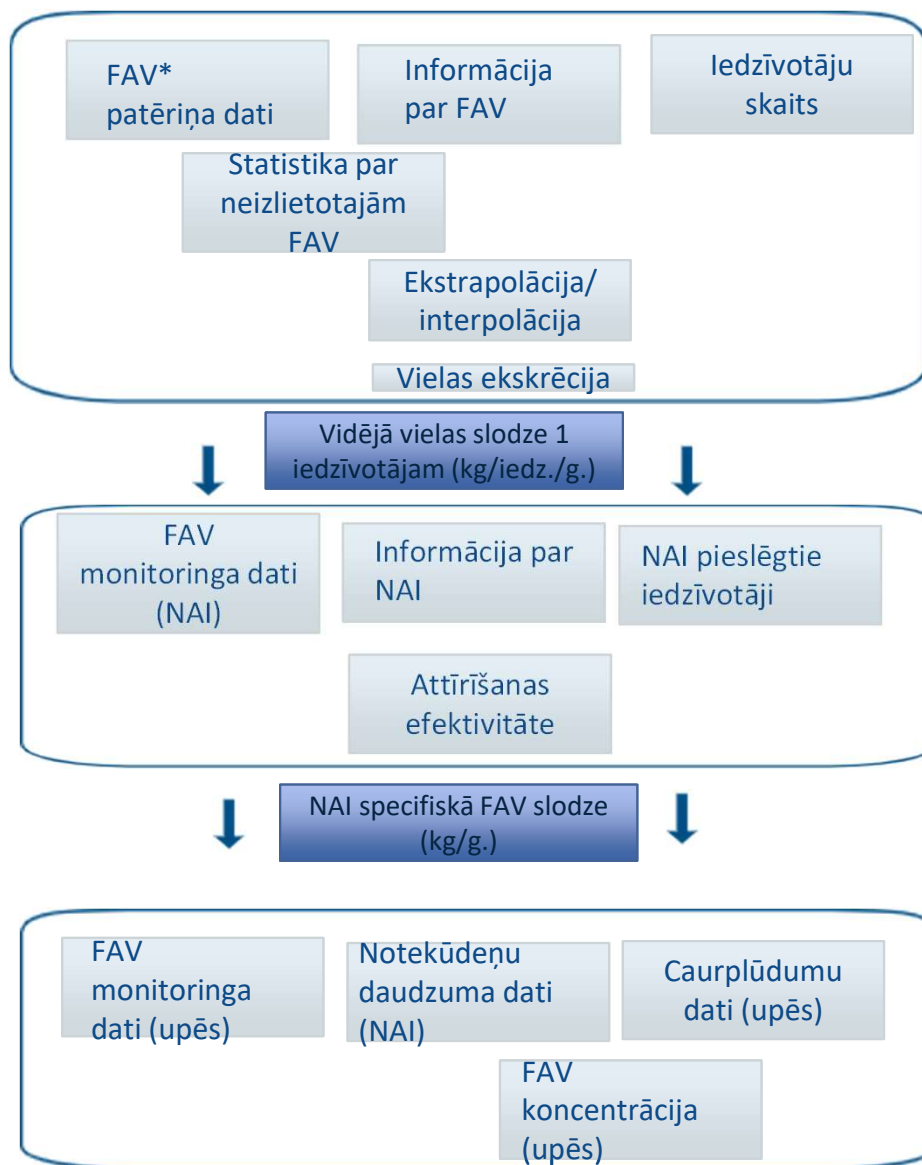
LVĢMC galvenās aktivitātes: sniegt datus par pilotteritoriju – Bērzes baseinu, 2.gadā – veikt monitoringu pilotteritorijā – 4 x gadā NAI, upēs; vadīt 2.darba pakas sanāksmes projekta partneriem; sniegt informāciju projekta kopējo nodevumu izstrādāšanai; modelēt pilotteritorijā; 3.gadā – nodot informāciju VVD u.c. asociētajiem partneriem un plašāk Eiropā.

PAR PROJEKTU II

Capacity Building = training of EPAs and dissemination (all working steps + application of QGIS toolbox)

PAR PROJEKTU IV

= Ievades dati: FAV pārdošanas dati

= potenciālā FAV attīrīšanās NAI

= Izvades dati par FAV koncentrācijām virszemes ūdenī

*FAV – farmaceutiski aktīvā viela

Paldies par uzmanību!

Anete Kubliņa

Iekšzemes ūdeņu nodaļas vadītāja
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas
centrs

Latgales iela 165, Rīga, LV-1019

Tālr.: +371 67032048

E-pasts: anete.kublina@lvgmc.lv